

ODPORÚČANIE RADY**z 13. júla 2018****ktoré sa týka národného programu reforiem Nemecka na rok 2018 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Nemecka na rok 2018**

(2018/C 320/05)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1466/97 zo 7. júla 1997 o posilnení dohľadu nad stavmi rozpočtov a o dohľade nad hospodárskymi politikami a ich koordinácii ⁽¹⁾, a najmä na jeho článok 5 ods. 2,so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh ⁽²⁾, a najmä na jeho článok 6 ods. 1,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

- (1) Komisia 22. novembra 2017 prijala ročný prieskum rastu, čo znamenalo začiatok európskeho semestra pre koordináciu hospodárskych politík na rok 2018. Náležite zohľadnila Európsky pilier sociálnych práv vyhlásený Európskym parlamentom, Radou a Komisiou 17. novembra 2017. Priority ročného prieskumu rastu schválila Európska rada na zasadnutí 22. marca 2018. Komisia 22. novembra 2017 prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 aj správu o mechanizme varovania, v ktorej Nemecko určila za jeden z členských štátov, vo vzťahu ku ktorým sa vykoná hĺbkové preskúmanie. V ten istý deň Komisia prijala aj odporúčanie na odporúčanie Rady týkajúce sa hospodárskej politiky eurozóny, ktoré schválila Európska rada na zasadnutí 22. marca 2018. Rada prijala 14. mája 2018 odporúčanie o hospodárskej politike eurozóny ⁽³⁾ (ďalej len „odporúčanie pre eurozónu“).
- (2) Nemecko by ako členský štát, ktorého menou je euro, malo vzhľadom na úzke prepojenia medzi ekonomikami v hospodárskej a menovej únii, zabezpečiť úplné a včasné vykonanie odporúčania pre eurozónu uvedené v odporúčaní 1 a 2.
- (3) Správa o krajine na rok 2018 bola pre Nemecko uverejnená 7. marca 2018. Posudzoval sa v nej pokrok, ktorý Nemecko dosiahlo pri plnení odporúčaní pre jednotlivé krajiny prijatých Radou 11. júla 2017 ⁽⁴⁾, následné opatrenia v nadväznosti na odporúčania pre jednotlivé krajiny prijaté v predchádzajúcich rokoch, ako aj pokrok Nemecka pri dosahovaní jeho národných cieľov stratégie Európa 2020. Bolo v nej zahrnuté aj hĺbkové

⁽¹⁾ Ú. v. EŠ L 209, 2.8.1997, s. 1.⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25.⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 179, 25.5.2018, s. 1.⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 261, 9.8.2017, s. 1.

preskúmanie podľa článku 5 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011, výsledky ktorého boli takisto uverejnené 7. marca 2018. Na základe svojej analýzy Komisia dospela k záveru, že v Nemecku existujú makroekonomické nerovnováhy. Najmä pretrvávajúce veľké prebytky bežného účtu majú cezhraničný presah a odrážajú utlmenie investícií v porovnaní s úsporami v súkromnom aj vo verejnom sektore. Prebytok, ktorý sa prevažne týka krajín mimo Únie, sa od roku 2016 trochu zmenšil a očakáva sa, že v súvislosti s oživením domáceho dopytu v nasledujúcich rokoch postupne klesne, ale v prognózovanom období zostane na rekordne vysokých úrovniach. Hoci v súčasnosti sa zvyšuje domácim dopytom stimulovaný rast, podiel potreby a investícií na HDP ostáva utlmený, a to napriek priaznivým cyklickým a finančným podmienkam a potrebe investovať do infraštruktúry, na ktorú je fiškálny priestor. Hoci na zvýšenie verejných investícií sa prijalo niekoľko opatrení, ešte sa nepodarilo dosiahnuť vzostupný trend podielu verejných investícií na HDP. Aj pri plnení odporúčaní v iných oblastiach sa dosiahol len obmedzený pokrok.

- (4) Nemecko predložilo 30. apríla 2018 národný program reforiem na rok 2018 a 19. apríla 2018 program stability na rok 2018. S cieľom zohľadniť prepojenia medzi nimi sa obidva tieto programy posudzovali súčasne.
- (5) Príslušné odporúčania pre jednotlivé krajiny boli zohľadnené v programovaní európskych štrukturálnych a investičných fondov (ďalej len „EŠIF“) na obdobie rokov 2014 – 2020. Podľa článku 23 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013⁽¹⁾ platí, že ak je to potrebné na podporu vykonávania príslušných odporúčaní Rady, Komisia môže požiadať členský štát, aby preskúmal svoju partnerskú dohodu a príslušné programy a navrhol ich zmeny. Komisia poskytla ďalšie informácie o tom, ako bude využívať toto ustanovenie, v usmerneniach k uplatňovaniu opatrení spájajúcich účinnosť EŠIF s riadnou správou hospodárskych záležitostí.
- (6) Nemecko v súčasnosti podlieha preventívnej časti Paktu stability a rastu a vzťahuje sa naň dlhové pravidlo. Vláda vo svojom programe stability na rok 2018 plánuje rozpočtový prebytok na úrovni medzi 1 % a 1,5 % HDP v rokoch 2018 až 2021. Počas celého programového obdobia sa aj naďalej s rezervou dodržiava strednodobý rozpočtový cieľ, ktorým je štrukturálny deficit vo výške 0,5 % HDP. Na základe programu stability sa očakáva, že pomer dlhu verejnej správy k HDP postupne poklesne až na 53 % v roku 2021. Zatiaľ čo v programe stability sú uvedené a opísané viaceré plánované opatrenia z koalíciej dohody z marca 2018, ktoré sa rovnajú približne 1,5 % HDP v rokoch 2018 – 2021, tieto opatrenia nie sú ešte zahrnuté do prognóz programu stability, keďže ešte neboli prijaté. Makroekonomický scenár, na ktorom sa zakladajú tieto rozpočtové prognózy a ktorý neschválil nezávislý orgán, je realistický⁽²⁾. Na základe prognózy Komisie z jari 2018 sa predpokladá, že štrukturálne saldo zaznamenaná v roku 2018 prebytok približne 1,2 % HDP a v roku 2019 prebytok 1,0 % HDP, čo je nad úrovňou strednodobého rozpočtového cieľa. Verejný dlh má podľa prognózy vykazovať aj naďalej pevnú klesajúcu tendenciu. Rada celkovo zastáva názor, že Nemecko v roku 2018 a 2019 podľa predpokladov dodrží ustanovenia Paktu stability a rastu. Pri dodržaní strednodobého cieľa zároveň existuje priestor na využitie fiškálnych a štrukturálnych politík na to, aby sa dosiahol udržateľný vzostupný trend v oblasti verejných a súkromných investícií, najmä do vzdelania, výskumu a inovácií.
- (7) Reálne verejné investície sa v rokoch 2015 – 2017 masívne zvýšili. Do tohto trendu sa premietlo úsilie vlády o posilnenie investícií. Verejné investície zaznamenávajú oživenie, ale ako podiel na HDP je toto zvýšenie naďalej skromné a značný sklz pretrváva na komunálnej úrovni, ktorý odhadom predstavuje 4 % HDP. V dôsledku negatívnych čistých investícií na komunálnej úrovni (približne 6 miliárd EUR ročne v období 2010 až 2016) objem dostupného verejného kapitálu ako podiel na HDP naďalej klesá. Na vyriešenie investičného sklzu na komunálnej úrovni by boli v priebehu nasledujúceho desaťročia potrebné dodatočné verejné investície v objeme 0,3 % HDP ročne. Investície ako percentuálny podiel na objeme dostupného kapitálu v sektore verejnej správy a verejné investície ako percentuálny podiel na verejných výdavkoch sú pod priemerom eurozóny. Hoci bola v roku 2017 do činnosti uvedená agentúra, ktorá bola zriadená s cieľom podporovať verejné investície na komunálnej úrovni, treba vyvinúť ďalšie úsilie na odstránenie investičného sklzu. Spolu s priaznivým stavom rozpočtu z toho vyplýva, že existuje priestor na zvýšenie investícií na všetkých úrovniach verejnej správy, predovšetkým na regionálnej a komunálnej úrovni.

(1) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 320).

(2) Podľa nariadenia spolkovej vlády o hospodárskych prognózach (*Vorausschätzungsverordnung*), ktorý ministerstvo hospodárstva a energetiky prijalo po dohode s ministerstvom financií a ktoré nadobudne účinnosť v júli 2018, bola pracovná skupina pre spoločné hospodárske prognózy (*Gemeinschaftsdiagnose*) v zmysle zákona o hospodárskych prognózach (*Vorausschätzungsgesetz*) vyhlásená za nezávislý orgán zodpovedný za posudzovanie hospodárskych prognóz, o ktoré sa opierajú návrhy rozpočtových plánov a programy stability.

- (8) Verejné výdavky na vzdelávanie zostali v roku 2016 na úrovni 4,2 % HDP, čo je pod priemerom Únie (4,7 %). Výdavky na vzdelanie a výskum zostali v roku 2016 na úrovni 9,0 % HDP a nedosiahli národný cieľ na úrovni 10 %. Zodpovedá to odhadovanej investičnej medzere približne 33 miliárd EUR. Zatiaľ čo v reálnom vyjadrení sa výdavky na vzdelanie zvýšili, značný investičný sklz pretrváva. Zodpovedajúce verejné finančné prostriedky si zároveň bude vyžadovať riešenie takých problémov, ako je zvyšujúci sa počet žiakov, nedostatok učiteľov a ďalšie rozširovanie vzdelávania a starostlivosti v rannom detstve. Zásadný význam pre potenciálny rast Nemecka majú ďalšie výdavky na vzdelávanie a na výskum a inovácie.
- (9) Digitalizácia nemeckého hospodárstva napreduje pomaly a krajina čelí značným výzvam. Pokiaľ ide o pokrytie rýchlym internetom (prístupová sieť novej generácie do 30 Mbit), medzi mestskými a vidieckymi oblasťami existuje zreteľná digitálna priepasť (len 54 % vidieckych oblastí). Nemecko zaostáva v zavádzaní vysokokapacitného širokopásmového pripojenia (> 100 Mbit). V porovnaní s priemerom Únie (26,8 %) je vysokovýkonnými optickými prístupovými sieťami pokrytá len malá časť nemeckého územia (7,3 %). Dominantný etablovaný poskytovateľ namiesto toho vsádza ako na uprednostňované technologické riešenie na modernizáciu existujúcich metalických sietí (vektorizácia). Od vysokorýchlostného pripojenia sú závislé mnohé služby, pričom 25,3 % nemeckých podnikov sa v roku 2017 vyjadrilo, že ich internetové pripojenie je pre ich podnikateľské potreby príliš pomalé. Neexistencia takéhoto pripojenia je brzdou pre investície, najmä u malých a stredných podnikov, z ktorých mnohé sa nachádzajú vo vidieckych a polovidieckych oblastiach. Výkonnosť v oblasti digitálnych verejných služieb a elektronickom zdravotníctve je takisto hlboko pod priemerom Únie.
- (10) Investície do podnikového výskumu a vývoja rastú a Nemecko sa blíži k dosiahnutiu svojho cieľa intenzity výskumu a vývoja v rámci stratégie Európa 2020. Investície sa však v čoraz väčšej miere sústreďujú vo veľkých firmách a spracovateľských podnikoch so strednou až vysokou technologickou náročnosťou, zatiaľ čo podiel malých a stredných podnikov klesá. Na posilnenie podnikateľskej činnosti bolo prijatých viacero opatrení, najmä na prilákanie súkromných investícií do rizikového kapitálu. Nemecký trh s rizikovým kapitálom je však naďalej menej rozvinutý než trhy iných medzinárodných lídrov v oblasti inovácií.
- (11) Daňový systém Nemecka je napriek určitým zlepšeniam posledných rokov naďalej neefektívny, najmä preto, že je zložitý a narúša rozhodovanie, napr. v oblasti investícií, financovania a účasti na trhu práce. Pri získavaní príjmov Nemecko kladie pomerne silný dôraz na priame dane, pričom existuje možnosť obmedziť rušivé priame zdaňovanie alebo sa posunúť k menej rušivým daniam z nehnuteľností, dedičstva a spotreby. Úroveň daní a sociálnych príspevkov z príjmov zo závislej činnosti bola v roku 2015 šiesta najvyššia v Únii. Náklady na kapitál a efektívna priemerná sadzba dane z príjmov právnických osôb, ktorá je v jednotlivých regiónoch rozdielna, patria medzi najvyššie v Únii (národný priemer 28,2 % v porovnaní s priemerom Únie na úrovni 20,9 %). Vzhľadom na vzájomné pôsobenie dane z príjmu právnických osôb, miestnej živnostenskej dane a solidárneho príplatku je systém podnikových daní zložitý, súvisia s ním vysoké náklady na daňovú správu a rušivo pôsobí na úroveň a umiestňovanie investícií. Okrem toho daň z príjmov právnických osôb nepriaznivo vplyva na rozhodnutia o financovaní, keďže zvyhodňuje dlhové financovanie. Toto zvýhodnenie je v Únii siedme najvyššie. Zníženie kapitálových nákladov na vlastné imanie by mohlo posilniť súkromné investície a pomerne nedostatočne rozvinutý trh s rizikovým kapitálom. Navyše sú ustanovenia o možnosti prenosu strát do budúcnosti naďalej pomerne prísne, keďže ich objem obmedzujú na 60 % zdaniteľného príjmu na daný rok.
- (12) Regulácia má v Nemecku naďalej vysoko reštriktívny charakter, najmä pokiaľ ide o služby pre podniky, regulované povolania a administratívne náležitosti pri cezhraničnom poskytovaní služieb. Medzi hlavné obmedzenia okrem iného patrí právna forma a podiel na kapitále. Miera fluktuácie zákazníkov v hlavných sektoroch služieb pre podniky, ako je právne poradenstvo, účtovníctvo, architektonické a inžinierske činnosti, je pod priemerom Únie, zatiaľ čo hrubé prevádzkové sadzby v týchto sektoroch sú nad priemerom, z čoho sa dá usudzovať existencia nižšieho konkurenčného tlaku. Vzhľadom na úlohu služieb ako medzivstupov menej reštriktívna regulácia služieb zvyšuje produktivitu v nadväzujúcich odvetviach náročných na služby.
- (13) Nemecký trh práce dosahuje veľmi dobré výsledky. Nezamestnanosť v poslednom štvrtroku 2017 klesla na rekordne nízku úroveň 3,6 % a zamestnanosť dosiahla 79,8 %. Miera nezamestnanosti mladých ľudí (6,8 % v roku 2017) je jedna z najnižších v Únii. Nemecko čelí zvyšujúcemu sa nedostatku kvalifikovanej pracovnej sily, zatiaľ čo potenciál niektorých skupín na trhu práce sa naďalej nedostatočne využíva. Podiel osôb pracujúcich na kratší pracovný čas, najmä žien a osôb s migrantským pôvodom a osôb s opatrovateľskými povinnosťami, je jeden z najvyšších v Únii. Hlavné faktory, ktoré ženy nemotivujú pracovať dlhšie, súvisia s nedostatkom zariadení starostlivosti o deti a celodenných školských zariadení. Osobitné daňové pravidlá, najmä v prípade druhých zárobkovo činných osôb v domácnosti a pracovníkov s nízkym príjmom, ako aj blokovací účinok zárobkovej hranice 450 EUR v prípade minipráce nemotivujú k odpracovaniu viac hodín. V prípade osôb s nízkymi

príjmami, z ktorých väčšina sú ženy, má Nemecko jedno z najvyšších daňovo-odvodových zaťažení. Vysoký podiel žien pracujúcich na kratší pracovný čas dopĺňa jeden z najväčších rodových rozdielov v zamestnanosti na kratší pracovný čas v Únii (37,5 % v porovnaní s priemerom Únie 23,1 %). Prispieva to k veľmi veľkému rozdielu v odmeňovaní žien a mužov v Nemecku.

- (14) Napriek rekordne nízkej nezamestnanosti a vysokému podielu voľných pracovných miest nominálna mzda zaznamenala v roku 2017 mierny rast na úrovni 2,4 %. Táto pomerne utlmená miera rastu nominálnej mzdy je čiastočne dôsledkom pomalého zvyšovania produktivity v sektore služieb, nedostatočného uplatňovania kolektívneho vyjednávania v niektorých odvetviach a zníženia štrukturálnej nezamestnanosti. Reakcia na zlepšenie inflácie bola obmedzená, keďže rast reálnych miezd zaznamenal pokles z 1,8 % v roku 2016 na 0,7 % v roku 2017. Kolektívne zmluvy uzavreté začiatkom roka 2018 môžu mať za následok určité zrýchlenie rastu miezd, preto treba vývoj v tejto oblasti sledovať. Podiel zamestnancov s nízkou mzdou je naďalej vysoký, pričom existuje priestor na zvýšenie počtu odpracovaných hodín v nižších mzdových decilochoch. Vyššia miera prisťahovalectva nezabránila rastu miezd v nižších mzdových kategóriách. Zavedením všeobecnej zákonom stanovenej minimálnej mzdy v roku 2015 a jej následným zvýšením v roku 2017 sa zvýšili mzdy v spodnej časti mzdového rozdelenia. Popri zvyšovaní miezd sa sociálni partneri v rámci aktuálneho kola rokovaní o mzdách zameriavajú na problematiku pružnosti pracovného času.
- (15) Celkovo má Nemecko stabilný systém sociálnej ochrany. Podiel osôb ohrozených chudobou na celkovom počte obyvateľstva sa však do roku 2015 neustále zvyšoval, než došlo k miernemu zvráteniu tohto trendu v roku 2016. V roku 2015 sa začala znižovať aj príjmová nerovnosť, keď došlo vďaka zvýšeniu príjmov najchudobnejších domácností k miernemu zníženiu pomeru horného a dolného kvintilu (pomeru S80/S20). Aj nedávne zlepšenie v oblasti chudoby zamestnaných osôb, zaznamenané v roku 2016, bolo mierne a týkalo sa len mužov.
- (16) Nemecko môže zlepšiť naviazanie starších pracovníkov na trh práce, a zvýšiť tak príjmy starších osôb, podporiť potenciálny produkt, pomôcť prispôbiť sa napätému trhu práce, a tým obmedziť potrebu preventívneho dôchodkového sporenia. Riziká udržateľnosti verejných financií sú v súčasnosti malé, predovšetkým vďaka pomerne vysokému primárnemu prebytku. Očakáva sa však, že Nemecko podľa správy o starnutí obyvateľstva z roku 2018 zaznamená do roku 2070 jedno z najvyšších zvýšení výdavkov na dôchodky v Únii. Riziko chudoby v starobe (t. j. nad 65 rokov) bolo v roku 2016 na úrovni 17,6 %, čo je nad priemerom Únie (14,7 %). Očakáva sa, že budúcim zhoršením primeranosti dôchodkov v zákonomnom prvom pilieri sa zvýši riziko chudoby v starobe, najmä v prípade zamestnancov s nízkou mzdou, osôb s atypickými zmluvami a osôb s prestávkami v pracovnej histórii. Rozdiel v dôchodkoch žien a mužov je jeden z najväčších v Únii. Navyše zatiaľ čo miera zamestnanosti v prípade pracovníkov vo veku od 60 do 64 rokov (58,4 % v roku 2017) je jedna z najvyšších v Únii, miera zamestnanosti v prípade pracovníkov vo veku 65 až 69 rokov bola v druhej tretine členských štátov (16,1 %).
- (17) Sociálno-ekonomický pôvod je naďalej významným určujúcim faktorom výsledkov v oblasti vzdelávania a integrácie na trhu práce. Podľa Programu pre medzinárodné hodnotenie žiakov z roku 2015 to v prírodovedných predmetoch prispieva k rozdielu medzi najnižším a najvyšším sociálnym kvartilom vo výkonnosti, ktorý zodpovedá trom rokom školskej dochádzky. Celoštátne údaje potvrdzujú podstatnú koreláciu aj v prípade základného vzdelania. V prípade študentov s migrantským pôvodom existujú osobitné problémy. V porovnaní s rodenými nemeckými študentmi je u nich väčšia pravdepodobnosť dosahovania slabých výsledkov v základných zručnostiach, ako aj predčasného ukončenia školskej dochádzky alebo štúdia na univerzite. Takisto sa v plnej miere nevyužíva potenciál osôb s migrantským pôvodom na trhu práce. Miera zamestnanosti u štátnych príslušníkov tretích krajín (vo veku 20 – 64 rokov) bola v roku 2017 o viac ako 27 percentuálnych bodov nižšia než v prípade nemeckých štátnych príslušníkov (takmer o 32 percentuálnych bodov nižšia v prípade ženských štátnych príslušníkov tretích krajín). Účasť zamestnancov na vzdelávaní dospelých vyvoláva obavy, pokiaľ ide o ich šance na trhu práce v budúcnosti, a to najmä v prípade 7,5 milióna nízkokvalifikovaných dospelých osôb, ktorým chýbajú základné zručnosti v čítaní a písaní.
- (18) Komisia vykonala v kontexte európskeho semestra na rok 2018 komplexnú analýzu hospodárskej politiky Nemecka, ktorú uverejnila v správe o tejto krajine na rok 2018. Zároveň posúdila program stability na rok 2018, národný program reforiem na rok 2018 a následné opatrenia v nadväznosti na odporúčania adresované Nemecku v predchádzajúcich rokoch. Zohľadnila nielen ich význam pre udržateľnú fiškálnu a sociálno-ekonomickú politiku v Nemecku, ale aj rozsah ich súladu s pravidlami a usmerneniami Únie vzhľadom na potrebu posilniť celkovú správu hospodárskych záležitostí Únie zabezpečením vstupov na úrovni Únie do budúceho vnútroštátneho rozhodovania.
- (19) Rada na základe tohto posúdenia preskúmala program stability na rok 2018 a zastáva názor ⁽¹⁾, že Nemecko podľa očakávania dodrží ustanovenia Paktu stability a rastu.

⁽¹⁾ Podľa článku 5 ods. 2 nariadenia (ES) č. 1466/97.

- (20) Rada na základe hĺbkového preskúmania Komisie a tohto posúdenia preskúmala národný program reforiem na rok 2018 a program stability na rok 2018. Jej odporúčania podľa článku 6 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 sú premietnuté do odporúčaní 1 a 2 uvedených nižšie.

TÝMTO ODPORÚČA, aby Nemecko v rokoch 2018 a 2019 prijalo opatrenia s cieľom:

1. Pri dodržaní strednodobého cieľa využiť fiškálne a štrukturálne politiky na to, aby sa dosiahol udržateľný vzostupný trend v oblasti verejných a súkromných investícií, najmä do vzdelania, výskumu a inovácií na všetkých úrovniach verejnej správy, a najmä na regionálnej a komunálnej úrovni. Zintenzívniť úsilie o zabezpečenie dostupnosti vysoko-kapacitnej širokopásmovej infraštruktúry na celom území štátu. Zlepšiť efektívnosť daňového systému a jeho priaznivé nastavenie pre investície. Prehĺbiť hospodársku súťaž v oblasti podnikových služieb a regulovaných povolání.
2. Obmedziť prekážky brániace odpracovaniu viac hodín, ako aj znížiť vysoké daňovo-odvodové zaťaženie, najmä v prípade zamestnancov s nízkou mzdou a druhých zárobkovo činných osôb v domácnosti. Prijatť opatrenia na podporu dlhšieho produktívneho veku. Vytvoriť podmienky na podporu väčšieho rastu miezd pri súčasnom rešpektovaní úlohy sociálnych partnerov. Zlepšiť výsledky v oblasti vzdelávania a úroveň zručností u znevýhodnených skupín.

V Bruseli 13. júla 2018

Za Radu
predseda
H. LÖGER